

VELIKA BAŠTINSKA IZLOŽBA MUZEJA ZA UMJETNOST I OBRT

STOLJETNA RIZNICA VISOVCA PROGGOVARA O HRVATSKOJ POVIJESTI

Obnovljeno i restaurirano blago iz Franjevačkog samostana Majke od Milosti na Visovcu javnosti će biti predstavljeno krajem studenoga u Muzeju za umjetnost i obrt na velikoj izložbi-Visovac: Duhovnost i kultura na Biloj Stini

NAPISAO
Ivica Buljan

Dugo pripremana velika izložba blaga riznice Franjevačkog samostana Majke od Milosti s otoka Visovca, nazvana Visovac: Duhovnost i kultura na Biloj Stini, u Zagrebu će krajem studenoga biti otvorena u Muzeju za umjetnost i obrt.

Autorica izložbe, muzejska savjetnica iz Muzeja za umjetnost Anđelka Galić, predstavljajući projekt kazala je da će se tim jedinstvenim i golemim pothvatom obnove predstaviti iznimno vrijedan opus koji su franjevci skupljali, slagali, čuvali i sačuvali do danas, u ukupnosti njegova značenja, identitetskog, baštinskog i kulturnog. Prvi put dovođa se stoljećima prikupljan i čuvan iznimno vrijedan korpus baštine ovog samostana, koji je u prigodi otvorenja izložbe obnovljen i restauriran u radionicama Muzeja za umjetnost i obrt i Hrvatskoga restauratorskog zavoda.

VIŠE OD 500 PREDMETA

Kako je najavljeno na konferenciji za novinare, izložba Visovac: Duhovnost i kultura na Biloj Stini središnji je ovogodišnji izložbeni projekt Muzeja za umjetnost i obrt. Bit će predstavljeno više od oko 500 obnovljenih i restauriranih predmeta iz zbirke samostanske riznice, knjižnice i arhiva.

– Riječ je o jedinstvenom i golemom pothvatu obnove samostanske baštine koja je od 15. stoljeća sve do danas bila gotovo zatrta od očiju javnosti i koja će u MUO-u biti predstavljena u punini njihova povijesna značenja: vjerskog i duhovnog, kulturnog i umjetničkog, baštinskog i identitetskog. Gotovo šest stoljeća prikupljano blago i dragocjenosti, koje su franjevci uspjeli sačuvati tijekom duge i burne povijesti obilježene osvajačkim ratovima i tuđinskom vlašću, bit će predstavljeno na ovoj baštinskoj izložbi Muzeja za umjetnost i obrt odabirom predmeta iz samostanskih zbirki: slika, skulptura, liturgijskog posuđa, devoci-

onalija, liturgijskoga ruha, zavjetnih darova, knjižne, arhivske i glazbene građe – kazala je Galić i dodala kako bi u pripremi interdisciplinarnog projekta izdvojila odličnu sinergiju svih kustosa, konzervatora i restauratora koji su bili angažirani od obnove do postava:

– Ovo me iskustvo rada na Visovcu obogatilo, isto kao i mnoge koji su sudjelovali u projektu, a nadam se da ćemo taj duh prenijeti i na posjetitelje izložbe.

Višnja Bralić iz Hrvatskoga restauratorskog zavoda navodi da je bilo riječ o zahtjevnom projektu pa je tako zbog raznolikosti predmeta odlučeno da se restauracija radi u nekoliko radionica.

Provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrša ponovio je kako se radi o složenom interdisciplinarnom izložbenom projektu koji će predstaviti rezultate restauratorskih i konzervatorskih zahvata na građi koja je stoljećima skupljana i čuvana na Visovcu.

Riječ je o jedinstvenom i golemom pothvatu obnove samostanske baštine koja je od 15. stoljeća sve do danas bila gotovo zatrta od očiju javnosti i koja će u MUO-u biti predstavljena u punini njihova povijesna značenja

– Izložba će upoznati hrvatsku javnost o iznimnoj vrijednosti koja nadilazi lokalnu, jer visovačka je povijest i hrvatska povijest. Osobito je važno što će se dio takve duhovnosti, duhovne i kulturne baštine imati priliku prikazati izložbom, kojom pokazujemo još jedno lice starog Visovca koje je bilo dugo skriveno, a dio je njegove i naše gotovo šeststoljetne povijesti – kazao je fra Mrša.

ČUVANJE I NJEGA

Pročelnica Ureda za kulturu grada Zagreba Milana Vuković Runjić istaknula je da se radi o otoku čiji se smisao može opisati dvjema riječima: čuvanje i njega.

– To je nešto što je nama svima nasušno potrebno, jer se svakodnevno suočavamo sa sivim demografskim vijestima o tome kako nas je sve manje. Dokle god ćemo raditi ovakve izložbe i sudjelovati u njima ipak nam se ne će dogoditi ono čega se bojimo, a to je da nas ne će biti – kazala je Vuković Runjić.

Ravnatelj MUO-a Miroslav Gašparović kazao je da je Visovac jedno od mitskih mjesta stvoreno božjim čudom.

– Imamo sjajnu priliku predstaviti što se ondje čuva od početka zahvaljujući Franjevačkom samostanu. I jako je bitno za struku da će se istraživački rad napravljen za ovu izložbu ubuduće citirati kao sjajan primjer kako se jedna riznica treba obraditi – naveo je Gašparović.

Kao što su je istaknuto, otok Visovac poznat je kao jedna od najljepših hrvatskih veduta te kao odgojno, prosvjetno, kulturno i obrazovno središte hrvatske povijesti koje

OTOK MIRA I MOLITVE

Otok Visovac spada u najvažnije prirodne i kulturne vrijednosti Republike Hrvatske. Na njemu je od 1445. godine franjevački samostan Majke od Milosti i crkva Gospe Visovačke koji s prekrasnim krajolikom Visovačkog jezera čine jedinstvenu ambijentalnu cjelinu. Tijekom burne povijesti Visovac je bio i ostao otokom mira i molitve, a franjevački samostan tvrđavom duhovnosti i vjere, ali i jednim od

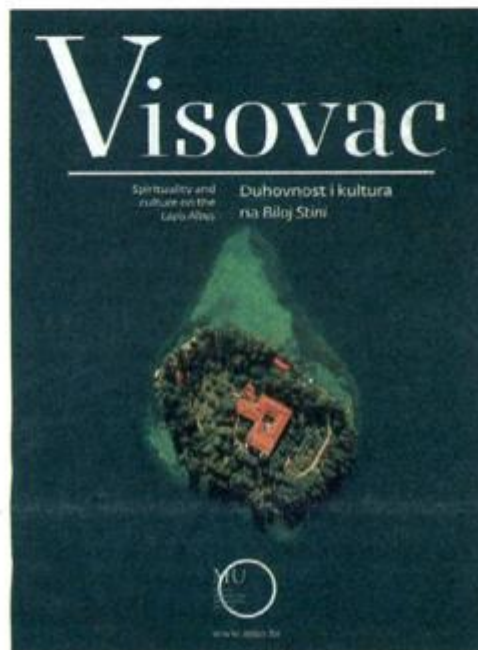
ključnih temeljnih kamena opstojnosti Hrvata i očuvanja hrvatskoga nacionalnog identiteta. Samostan posjeduje važnu arheološku zbirku, zbirku povijesnog crkvenog ruha i posuđa te bogatu knjižnicu s više vrijednih knjiga i inkunabula. Središte štovanja Majke Božje na Visovcu jest Gospina slika koju su franjevci, prema predaji, donijeli sa sobom kad su bježali iz Bosne.

je kroz skoro šest stoljeća opstalo sa značenjem koje nadilazi topografiju kraja u kojem se nalazi. Trajni doprinos i krajnja svrha ove velike izložbe jest predstaviti značenje ove vrijedne baštine te obnovu umjetnina i skrb vezanu za njihovu daljnju sudbinu na Visovcu.

Izložbu, koja se otvara u Muzeju za umjetnost i obrt 30. studenoga 2019. i traje do 30. siječnja 2020. godine, pratit će istoimena monografija u kojoj je značenje Visovca predstavljeno radom istaknutih muzejskih stručnjaka i vanjskih suradnika koji su radili na obradi Zbirke i njihovoj valorizaciji. Upravo će u ovoj pratećoj monografiji biti predstavljeni rezultati istraživanja i valorizacija cjeline sagledane kroz odrednice duhovnosti i kulture, obnovljene predmete iz samostanske riznice i artefakte koji posvjedočuju stoljetne veze Gospina otočića s najistaknutijim umjetničkim, obrazovnim i kulturnim središtima Europe.

Kako ističu organizatori izložbe, svekoliku potporu i poseban doprinos trogodišnjem

IZLOŽBA VRIJEDNE ZBIRKE

Na ovom složenom interdisciplinarnom izložbenom i nakladničkom projektu pune je tri godine radio tim vršnih stručnjaka pod vodstvom muzejske savjetnice iz Muzeja za umjetnost i obrt dr. sc. Anđelke Galić, autorice izložbe. Realizaciji izložbe prethodili su opsežno trogodišnje istraživanje, kao i valorizacija i stručno-znanstvene obrade predmeta iz crkve Gospe od Milosti i samostanskih zbirki sinergijom rada tima kustosa, konzervatora i restauratora iz Muzeja za umjetnost i obrt, restauratora i konzervatora iz Hrvatskoga restauratorskog zavoda s područnim odjelima u Splitu, Zadru i Dubrovniku, povjesničara umjetnosti, teologa, znanstvenika s Filozofskog fakulteta u Zagrebu i u Splitu, filologa, arhitekta, muzikologa s Odsjeka za povijest hrvatske glazbe u HAZU-u, Umjetničke akademije u Splitu i muzejskih stručnjaka kustosa iz Muzeja za umjetnost i obrt predvođenih ravnateljem MUO-a Miroslavom Gašparovićem.

radu i zahtjevnim okolnostima odlaska na Visovac, kao i čuvanja te dopreme građe dao je bivši gvardijan Franjevačkog samostana Majke od Milosti fra Božo Duvnjak (2017. – 2019.) koji je omogućio pristup građi i izvorima posudbama i odobrenjima predloženih konzervatorsko-restauratorskih zahvata te pružajući toplo gostoprimstvo istraživačima i timovima stručnjaka. Iznimno velik doprinos i svekoliku potporu u realizaciji izložbe dala je Lada Bikić, dipl. iur., koordinatorka i tajnica projekta iz Muzeja za umjetnost i obrt.